

Listominant böcekler – bitki „laboratuvarının“ yok edicileri

Автор(и): проф. д.с.н. Ангел Харизанов

Дата: 07.09.2017 *Брой:* 9/2017

Böcekler binlerce yıldır kültür bitkilerine geçiş yapmaktadır ve bu süreç günümüzde de devam etmektedir. Bu süre zarfında, böceklerin büyük bir kısmı beslenme uzmanlıklarını değiştirmiştir – zoofaglar fitofaga, fitofaglar zoofaga, nötr türler fitofag veya zoofaga dönüşmüştür, vb. Fitofaglar, yavaş yavaş bitkilerin belirli kısımlarını – kökleri, gövdeleri, meyveleri, tohumları, yaprakları, vb. – yemeye adapte olmuş ve bazıları belirli bir organın bir kısmıyla beslenmekte uzmanlaşmıştır. Yaprak galeri böcekleri böyledir; sadece yaprakların parankimasıyla beslenirler, epidermis, damarlar veya yaprak sapına zarar vermezler.

Bu grup esas olarak mikro lepidopterleri ve belirli sinek gruplarını içermekle birlikte, diğer zararlı böcek gruplarından türler de galeri oluşturur. Yaprakların parankimasıyla beslenerek, yaprak galeri böcekleri

fotosentezi azaltır ve solunum, terleme, su kaybı ve bitkilerin büyümesini, meyve vermesini ve ömrünü olumsuz etkileyen diğer süreçlerin yoğunluğunu artırır. Meyveler de dahil olmak üzere diğer organların yapımında kullanılan kuru maddenin yaklaşık %90-95'inin fotosentezin bir ürünü olduğu bilinmektedir. Yaprak galeri böcekleri, sözde fizyolojik zararlılar olarak sınıflandırılır – bitkilerin "laboratuvarına" – yapraklara – zarar verirler.

Şiddetli enfestasyon durumlarında, zarar üretimin miktarı ve kalitesi ile bitkilerin ömrü (domates yaprak galeri sineği, patates güvesi, vb.) üzerinde ölümcül bir etkiye sahiptir. Elma yaprak galeri güvesi durumunda, elma ağaçları kademeli olarak alternans meyve vermeye ve nihayetinde tamamen kısırılığa geçer.

Yaprak galeri böcekleri, birçok üründe (esas olarak seralarda) ve ayrıca tütün ve tohumluk patatesten sürekli zararlılardır. Zarar, esas olarak yaprakların üst tarafında, farklı şekil, renklenme ve konumda "galeriler" oluşumuyla kendini gösterir. Çoğu zaman galeriler çok sayıdadır ve tüm yaprak yüzeyini kaplar.

Yaprak galeri böcekleriyle mücadele, larvaların gizli yaşam tarzı nedeniyle zordur, ancak şu anda çok sayıda ürün (domates yaprak galeri sineği ve meyve ürünlerindeki yaprak galeri güveleri için) ve seralarda zararlı olan yaprak galeri sineklerine karşı etkili parazitoitler pratik kullanım için yetkilendirilmiştir. Mücadele, zamanında organize edildiğinde, uygun şekilde ve uygun bitki koruma ürünleriyle yürütüldüğünde etkilidir.